

# Oběti

### **Richard Schlenz**

Richard Schlenz utíkal se třemi přáteli z bývalé NDR. Všem bylo něco přes dvacet. Dne 27.8.1967 se jim podařilo přeplavat řeku Moravu u jejího soutoku s Dunajem pod hradem Devín. Richard Schlenz byl zastřelen českým pohraničником Josefem Mlčouškem v okamžiku, kdy vylézal z vody na rakouském břehu, ve svobodném světě. Pohraničníci Josef Mlčoušek a Josef Hudák (+) se nato svlékli, přeplavali na rakouský břeh s bajonetem v zubech, pobíhali tam a hledali Schlenze a ostatní uprchlíky, dokud je nadřízení neodvolali zpátky. Rakouský břeh, na kterém se vyskytovaly rodiny s dětmi (bylo nedělní odpoledne), předtím Mlčoušek kropil salvami ze samopalů. Velitel 11. brigády PS Ondřej Šedivý a velení PS zahladili skutečnost, že k vraždě došlo na rakouském území. Za "příkladnou ochranu hranic" dostal Josef Mlčoušek náramkové hodinky a dovolenou.

Josef Mlčoušek byl dne 25.4.2006 odsouzen Krajským soudem v Brně za zneužití pravomoci veřejného činitele ke třem letům odnětí svobody s pětiletou podmínkou. Nikdo jiný za smrt Richarda Schlenze nikdy stíhán a odsouzen nebyl.

### **Gerhard Schmidt**

Gerhard Schmidt z NDR chtěl utéci s manželkou a třemi malými dětmi u obce Broumov v okrese Tachov přes hranici do Bavorska. Dne 6.8.1977 navečer se prostříhal přes dráty. Zpozorovala je hlídka pohraničníků ve složení Milan Polčík, Vratislav Kubát a Vladimír Mařan. Polčík začal na Gerharda Schmidta střílet. Ten se mezitím i s rodinou protáhl dírou v železné oponě a utíkali směrem do blízkého lesa. Polčík je pronásledoval. Kubát se přidal se služebním psem, kterého pustil na volno. Asi 200 metrů od prostříhané signální stěny a asi 1400 m před státní hranicí zastřelil Milan Polčík otce rodiny před očima manželky a děti zezadu ze vzdálenosti asi 70 m jednotlivými střelami ze samopalů. Matka s dětmi zůstali na místě stát. Byli zatčeni a po několika dnech vyřizování příslušným orgánům v NDR.

Pohraničníci byli odměněni: Milan Polčík dostal dovolenou, Vladimír Mařan a Vratislav Kubát dostali náramkové hodinky a opuštěný. Milan Polčík byl pochválen za to, že zastřelil otce a ušetřil život matky a dětí.

Za smrt Gerharda Schmidta nebyl nikdy nikdo potrestán.

### **Kurt Hoffmeister**

Spolu se starším kolegou ze slévárenského kombinátu v Eisenhüttenstadtu v NDR utíkal Kurt Hoffmeister dne 21.8.1977 do Bavorska v blízkosti obce Rybník, okres Domažlice. Podhrabali se pod dráty a utíkali směrem, ve kterém tušili státní hranici. Při podhrabávání způsobili však zkrat v signální stěně. Pohraničníci Andrej Terela služebním psem a Ján Sasko je začali pronásledovat. Uprchlíci se rozdělili, pohraničníci také. Jeden a půl kilometru před státní hranicí zastřelil Terela Hoffmeistera zezadu a šel pomoci Saskovi honit druhého uprchlíka. Hoffmeister na místě podlehl zraněním. Jeho kolegu chytili a vydali zpět do NDR.

Dne 18.1.2006 byl Andrej Terela odsouzen Okresním soudem v Domažlicích za trestný čin zneužití pravomoci veřejného činitele se zvlášť těžkými následky ke 14 měsícům odnětí svobody s dvouletou podmínkou. Dne 26.4.2006 zrušil Krajský soud v Plzni rozsudek s tím, že čin byl již v roce 1987 promlčený. Předseda soudu Zdeněk Jaroš, který případ (spolu)rozhodoval, byl dlouholetým členem KSČ (1974-1989).

### **Hartmut Tautz**

Osmnáctiletý občan NDR Hartmut Tautz, čerstvý maturant, se rozhodl utéci přes hranici u Bratislavy-Petržalky. Ve večerních hodinách dne 8.8.1986 se prostříhal přes dráty a rozběhl se přes asi 300 m široké kukuřičné pole směrem do Rakouska. Signální stěna spustila alarm na rotě PS a z ní se vydali najít uprchlíka pohraničníci Ivan Hirner a Oldřich Kovář. Vypustili dvojici tzv. "samostatně útočících psů" jménem Roby a Ryšo. Ti Hartmuta dostihli před půl jedenáctou v noci pouhých 22 metrů od demarkační čáry, povalili ho na zem, skalpovali a způsobili mu řadu tržných a hryzných poranění na trupu a končetinách. Hirner s Kovářem na místo činu došli ve 22.20, prohledali na zemi ležícího Hartmuta Tautze, který volal o pomoc, vyslyšali ho, ohledávali okolí. Pak přišel velitel roty, který dále ohledával okolí. Teprve za 40 minut byl Hartmut dopraven na rotu, kde mu bylo poskytnuto provizorní ošetření. Do vojenské nemocnice v Bratislavě byl dopraven až hodinu a půl po napadení psy. V 1.15 hod dne 9.8.2016 tam zemřel na následky šoku a ztráty krve. Posudek soudních lékařů z roku 1986 konstatoval, že jeho smrti bylo možné předejít včasnou a kvalifikovanou lékařskou pomocí.

Za smrt Hartmuta Tautze nebyl nikdy nikdo potrestán.

## **Johann Dick**

Dne 18.9.1986 přijel penzionovaný důstojník Bundeswehru, občan Spolkové republiky Německo Johann Dick z obce Amberg v Bavorsku na výlet k obci Hermannsreuth. Procházel se po horském hřebeni na bavorském území. Na úrovni obce Mähring honilo osm československých pohraničnicků dva polské uprchlíky, kteří spustili poplach narušením signální stěny. Pohraničníci se vyřítili na bavorské území, uviděli Johanna Dicka a všichni po něm začali střílet. Johann Dick byl zasažen a těžce zraněn asi 200 m hluboko na bavorském území. Podezřelí jsou pohraničníci Jan Román, Pavel Čada, Tomáš Vošvrda, František Piszton, Josef Číla, Milan Nagy, Antonín Nohýnek a Stanislav Jirásek. Krvácejícího Johanna Dicka, který byl zasažen do břicha, odtáhli přes hranici na československé území a zavolali sanitku, která přijela asi za půl hodiny. Johann Dick zemřel při převozu do nemocnice.

O případu jednali na německou žádost ministři zahraničí obou zemí, Bohuslav Chňoupek a Hans-Dietrich Genscher. Prezident Husák se omluvil, vdova po Johannu Dickovi obdržela od komunistické vlády odškodné.

Dne 15.3.2001 odsoudil Krajský soud v Plzni pohraničnicka Pavla Čadu za poškození zdraví spolupachatelstvím podle trestního zákona platného v době totality na tři roky odnětí svobody bez podmínky. Vrchní soud v Praze Čadu dne 1.10.2001 osvobodil. Alespoň dva ze tří soudců senátu Vrchního soudu v Praze byli dlouholetými členy KSČ, jeden jako vojenský soudce (Josef Klimáček, KSČ 1980-1989), druhý jako vojenský prokurátor (Rudolf Tomašovič, KSČ 1976-1989).